

לא, למלחמה כן, לשיתוף פעולה" - תגובת יו"ר הסתדרות הפסיכולוגים לכתבה ב"הארץ"

עם כל ההערכה לעבודה הרבה והיסודית שהושקעה בכתבה של הילו גלזר, במוסף האחרון של "הארץ", (27.6.14) תחת הכותרת "לוחמה פסיכולוגית", מצאתי לנכון להתריע כנגד התדמית השלילית והלא מוצדקת, העלולה לנבוע ממנה לפסיכולוגים ולמקצוע הפסיכולוגיה. בעקבות כך, יש לחשוש מפגיעה אפשרית, באוכלוסיית הנזקקים לשירותנו. אותם כ-20% הסובלים ממצוקות נפשיות, בכל זמן נתון ואשר אינם מתמצאים, לרוב, בהבדלים שבין הגישות הטיפוליות השונות. כל עניינם הוא לקבל סיוע מקצועי, זמן, מהיר, יעיל ואיכותי.

לכן, כמי שמייצג ועומד בהווה בראש הגוף האמור לייצג, להנחות ולהגן על מעמד ואיכות הפסיכולוגים והפסיכולוגיה בארץ, ברצוני להדגיש ואף להבליט את אחדות הדעים ושיתוף הפעולה המתקיימים בהווה, בין הסתדרות הפסיכולוגים שאני עומד בראשה לבין ראשי הגופים הפסיכולוגיים המרכזיים האחרים, כמו יו"ר מועצת הפסיכולוגים, הפסיכולוגיה הארצית של משרד הבריאות ועוד וכן להעמיד ולו מקצתם של דברים על דיוקם.

הכתבה מדגישה ומבליטה הקיטוב "המלחמתי", המתקיים לכאורה, בין חסידי הגישה הטיפולית "הדינאמית", לבין זו "הקוגניטיבית-התנהגותית". היא מרחיקה לכת עד כדי ייחוס "מלחמה" בין ה"שן" ל"חדש" ואף בין הצעיר למבוגר. אדרבא, אנו רואים בכך, בדומה לעמיתנו המקצועיים ברחבי העולם, פולריזם רעיוני, מחקרי ומעשי, שהינו הכרחי ו"סם חיים", התורם דווקא להעמקת החוכמה המקצועית המצטברת והחיונית. כאמר חז"ל: "קנאת סופרים תרבה חוכמה".

יתרה מכך, הכתבה דנה בחלקה ב"חדשות" ישנות, שהשתנו עם השנים על ידי "צעירים ומבוגרים" כאחד. שכן, כבר באמצע המאה הקודמת וביתר מינוף בשנות ה-70 ואילך, התבססו והתפשטו, להלכה ובפועל, טיפולים דינאמיים קצרי מועד ותחומים בזמן. גם "הגישה האינטגרטיבית", המשלבת אלמנטים וכלים טיפוליים מתחום האסכולה הדינאמית יחד עם כלים קוגניטיביים והתנהגותיים, תפסה מקומה הראוי והשפעתה הקלינית-מקצועית, מתרחבת והולכת.

במקביל, הוכח מחקרית, רבות פעמים, שאין עדיפות מוחלטת או מובהקת לשיטה ספציפית, כזו או אחרת על פני רעותה. על כן אף הומלץ ונקבע שיש ליחס את החשיבות הרבה ביותר להתאמה אישית מרבית בין הגישה והכלים הטיפוליים הנבחרים, על ידי בעל המקצוע, לאפיוני בעייתו של הפונה, מאפייני אישיותו וצרכיו הייחודיים. עובדה מקצועית זו מחייבת, מטבע הדברים, ידע וניסיון מקצועיים וכוללניים נרחבים מאד, כמתקיים בהכשרה הממושכת והאינטנסיבית ביותר של הפסיכולוגים בארצנו. קביעה זו אף מובילה ומחייבת אותנו, בעלי מקצוע הפסיכולוגיה, לצורך לקדש ולהתמקד במאבק נחרץ ומתמיד, לא בינו הפסיכולוגים, המעדיפים גישה מקצועית כזו או אחרת, אלא, כנגד המתימרים "לטפל" בתחום הבריאותי הרגיש והחשוב ביותר, הלא הוא בריאות הנפש ומעסיקהם הפוטנציאליים, מבלי שרכשו השכלה, הכשרה, ניסיון ורישוי מקצועי וחוקי מתאימים.

ד"ר מאיר נעמן
יו"ר, הסתדרות הפסיכולוגים בישראל

תגובה של ד"ר מאיר נעמן לתגובתו של פסיכולוג בכיר לכתבה ב"הארץ" תחת הכותרת "על חולשת הפסיכולוגיה בימינו", כפי שפורסמה ב"אופקים":

בהקשר זה אני לא יכול שלא להתייחס ולו בתמצית, גם לתגובתו של פסיכולוג קליני בכיר ומוערך מאד שפורסמה באותו עיתון. היא פורסמה תחת הכותרת (השגויה, כנראה) "על חולשת הפסיכולוגיה בימינו". אני מקווה שדבריו הוצאו מהקשרם ואולי אף "נערכו" שלא כהלכה.

צניעות אישית ומקצועית, אין טוב ממנה והיא ראויה לאימוץ והערכה רבה. אך כשהיא כוללנית מידי, נראית כמתייחסת לכולנו הפסיכולוגים ומקצוע הפסיכולוגיה, עלולה להזיק יותר מאשר להועיל. תמצות הדברים במשפט, המצוטט מהתגובה, - "מצבנו המדעי דומה לזה של האלכימיה במאה ה-16..", ראוי, לדעתי, לתיקון מהיר. לא רק כלפי "הפסיכולוגיה בימינו", אלא כלפי מיטב הידע המדעי העכשווי ובעיקר כלפי הנזקקים לשרותינו.

לגיבוי עמדתי, אני מרשה לעצמי להישען על כתפי "גדול בתורה הפסיכולוגית", המצוטט מטה ואשר כיהן, בין השאר, כנשיא ה-APA ("הסתדרות הפסיכולוגים באמריקה").

"Does Psychology make a significant difference in our lives"? ,

by Philip Zimbardo – Stanford University

I believe we have much worthy applicable psychology, basic research, theory, and methodology that is awaiting creative transformations to become valuable applied psychology."

גם אני, לאחר כ-46 שנות עבודה כפסיכולוג, משוכנע ויודע שיש לנו מה להציע והרבה, באופן מקצועי, מדעי, מבוסס וחיוני ביותר, לזקוקים לסיוענו המקצועי והקליני-טיפול.

בברכה,

מאיר נעמן